

Årsrapport 2016

Helsingborgs stadsrevision

2017-04-13

HELSINGBORG

Södra Storgatan 36 . Postadress 251 89 Helsingborg . Tel 042 - 10 50 14 . stadsrevisionen@helsingborg.se

Innehållsförteckning

Revisorskollegiets årsberättelse 2016	3
Revisionsberättelse för år 2016	4
Rapport över granskningen	5
Granskning	5
Kortgranskningar	5
Löpande granskningar	5
Fördjupade granskningsprojekt	6
Granskningsrapporter gemensamma	6
Granskningsrapporter Revisorsgrupp 1	9
Granskningsrapporter Revisorsgrupp 2	10
Lekmannarevisionen	12
Besök och möten	13
Rapport över bokslutsgranskningen	13
Granskningsrapporter och revisionsberättelser avseende stadens bolag	14
Stadsrevisionens ekonomi	15

Revisorskollegiets årsberättelse 2016

Revisorskollegiet får härmed avlämna sin redogörelse över stadsrevisionens verksamhet under den period, som omfattar 2016 års revision.

Denna årsrapport är det sammanfattande dokumentet över stadsrevisionens granskning av 2016 års verksamhet i Helsingborgs stad. Granskningen har utförts enligt vår revisionsplan, kommunallagen, stadens revisionsreglemente och god revisionsordning i kommunal verksamhet. Revisionsarbetet har bedrivits av två förtroendevalda revisorsgrupper i samarbete med stadens revisionskontor. Ur revisorsgrupperna har utsetts lekmannarevisorer för stadens och aktuella regionala bolag samt revisorer för kommunalförbund, finansiellt samordningsförbund, stiftelser och fonder. De anställda på stadens revisionskontor är sakkunniga biträden till lekmannarevisorerna. Mellan revisorsgrupperna finns ett väl fungerande samarbete avseende gemensamma granskningar. Under året har också gemensamma möten ägt rum i gransknings-, utbildnings- och informationssyfte. Lekmannarevisorerna har gemensamma möten för planering och erfarenhetsutbyte av revisionsarbetet i stadens bolag.

I syfte att få impulser i revisionsarbetet har vi genom samarbetsorganisationen STAREV erfarenhetsutbytet med landets övriga kommuner och landsting med egna revisionskontor.

Kollegiets ordförande ingår i STAREV:s styrelse. Regelbundet deltar vi också i den årliga primärkommunala revisionskonferensen för större kommuner (över 70 000 invånare).

Utförda granskningar har avrapporterats under året och allmänt sker en fortlöpande dialog med företrädare för stadens olika verksamheter med syfte att – genom förebyggande revisionsarbete – minska risken för felaktiga arbetsmetoder och/eller handläggningar.

Under året upprättade granskningsrapporter refereras här endast sammanfattade då de efter hand delgivits kommunfullmäktiges presidium samt berörda nämnder och styrelse. Sammanfattningar har fortlöpande delgivits kommunfullmäktiges ledamöter och de fullständiga rapporterna finns att tillgå via stadens hemsida www.helsingborg.se/stadsrevisionen.

I oktober avlämnade stadsrevisionen en granskningsrapport avseende delårsbokslutet som även innefattade en bedömning av stadens möjlighet att uppnå de ekonomiska och verksamhetsmässiga mål som satts upp för 2016. Bedömningen var att det finansiella målet kommer att uppnås, att verksamheterna genomförs i enlighet med kommunfullmäktiges intentioner, mot de satta målen samt att Helsingborgs stad klarar balanskravet för 2016.

Staden redovisar i årsbokslutet ett resultat på 321 mnkr. Resultatet gentemot balanskravet är 199 mnkr. Det innebär att staden klarar balanskravet. Stadens finansiella målsättning är att resultatet skall uppgå till minst 2 % av skattenettet, dvs. ca 136 mnkr. Årets resultat överstiger detta mål med god marginal.

Den sammanställda redovisningen visar för den kommunala verksamheten inklusive bolagen ett årsresultat på 710 mnkr. Även det ett högt resultat. Vi bedömer också att verksamheten under året har bedrivits i enlighet med av kommunfullmäktige beslutade mål.

Stadens invånarantal ökar och detta ställer fortsatta krav på ett högt bostadsbyggande. Vi noterar att det finns en samsyn på vikten av att staden ser till att det finns en hög utbyggnadstakt av nya bostäder i staden.

Trots ökade påfrestningar på staden så bedömer vi att stadens nämnder och bolag fortsätter att arbeta väl för att inom sina budgetramar uppfylla medborgarnas behov.

REVISORSKOLLEGIET

Aina Modig Lindell
Ordförande

Carl Herbertsson
Vice ordförande

Arne Larsson

Bengt Jönsson

Per-Reinhold Olsson
Stadsrevisor

Revisionsberättelse för år 2016

Kommunfullmäktige, Helsingborgs stad

Vi har granskat Kommunstyrelsen tillika Krisledningsnämnd, Stadsbyggnadsnämnden, Fastighetsnämnden, Miljönämnden, Valnämnden, Överförmyndarnämnden, av Kommunfullmäktige utsedda arbetsgrupper samt Helsingborgs stads årsredovisning. Granskningen har utförts enligt upprättad revisionsplan samt i enlighet med kommunallagen, stadens revisionsreglemente och god revisionssed.

Vi bedömer att årsredovisningen i allt väsentligt är upprättad enligt god redovisningssed samt återger stadens resultat och ekonomiska ställning på ett rättvisande sätt.

Vi tillstyrker att årsredovisningen godkänns och att ovanstående styrelse, nämnder, arbetsgrupper samt förtroendevalda i dessa organ beviljas ansvarsfrihet för år 2016.

Helsingborg den 13 april 2017

Carl Herbertsson

Ordförande

Aina Modig Lindell

Vice ordförande

Anders Ivarsson

Hans Johansson

Mikael Molin

Susanne Nilsson

Ralf Nymberg

Per-Reinhold Olsson

Stadsrevisor

Revisionsberättelse för år 2016

Kommunfullmäktige, Helsingborgs stad

Vi har granskat Barn- och utbildningsnämnden, Idrotts- och fritidsnämnden, Kulturnämnden, Socialnämnden, Arbetsmarknadsnämnden och Vård- och omsorgsnämnden. Granskningen har utförts enligt upprättad revisionsplan samt i enlighet med kommunallagen, stadens revisionsreglemente och god revisionssed.

Vi tillstyrker att ovanstående nämnder och de förtroendevalda i dessa organ beviljas ansvarsfrihet för år 2016.

Helsingborg den 13 april 2017

Arne Larsson

Ordförande

Bengt Jönsson

Vice ordförande

Claes Johnsson

Cecilia Lindell

Git Mellgren

Irena Nygren

Hans Svedell

Per-Reinhold Olsson

Stadsrevisor

Rapport över granskningen

Revisorsgrupp 1:s granskningsområde har omfattat Kommunstyrelsen tillika Krisledningsnämnd, Stadsbyggnadsnämnden, Fastighetsnämnden, Miljönämnden, Valnämnden, Överförmyndarnämnden, av Kommunfullmäktige utsedda arbetsgrupper samt Helsingborgs stads årsredovisning.

Revisorsgrupp 2:s granskningsområde har omfattat Barn- och utbildningsnämnden, Idrotts- och fritidsnämnden, Kulturnämnden, Socialnämnden, Arbetsmarknadsnämnden samt Vård- och omsorgsnämnden.

Granskning

Revisorsgrupp 1 och revisorsgrupp 2 har under året följt sina granskningsområden löpande genom läsning av protokoll och annan skriftlig dokumentation. Granskning har skett av den ekonomiska redovisningen. Revisorsgrupperna har gjort besök ute i verksamheterna och tagit personlig kontakt med såväl politiker som tjänstemän. Revisorsgrupperna och revisorskollegiet har under året haft drygt 30 egna möten där olika revisionsfrågor diskuterats.

Kortgranskningar

Under året har ett antal kortgranskningar genomförts såväl i grupperna som gemensamt. En kortgranskning är ett sätt att på relativt kort tid (ca en vecka) göra granskning och bedömning av en verksamhet, för att antingen konstatera att verksamheten fungerar tillfredsställande eller om det finns anledning att göra ett fördjupat granskningsprojekt. Denna form av granskningar möjliggör ett effektivare utnyttjande av revisionsresurserna.

Områden som vi följt genom kortgranskningar under året har varit miljöprogram, komponentavskrivningar, klimatförändringar, måluppfyllelse i skolan, kompetensförsörjning vården, barn- och utbildningsnämndens rekryteringsbehov, våldsbejakande extremism, ensamarbete på socialnämnden, genomlysning av konsultverksamhet, god man. Därtill har uppföljningsgranskningar gjorts av tidigare års fördjupade granskningar

Löpande granskningar

Löpande granskning innebär att revisionen löpande under mer än ett år följer en viss verksamhet eller ett visst projekt. Under året har vi följt H+ projektet, DrottningH-projektet, Nya Olympia, Ångfärjetomten, Drottninggatan/Järnvägsgatan samt kommunfullmäktiges beslut.

Fördjupade granskningsprojekt

Stadsrevisionen har under året genomfört ett antal fördjupade granskningsprojekt för vilka nedan redovisas sammanfattningsvis.

Rapporterna från projekten finns att tillgå på vår hemsida www.helsingborg.se/stadsrevisionen.

Den kritik och de synpunkter som framförts i rapporterna har vi kommunicerat med de granskade nämnderna och styrelsen.

Dessa har skriftligen svarat på vilka åtgärder som de kommer att genomföra med anledning av våra rapporter.

Följande granskningsrapporter har avlämnats:

2016:1 Granskning av socialnämndens arbete med placeringar i Helsingborg

2016:2 Granskning av den interna kontrollen i sex av stadens nämnder

2016:3 Granskning Psykisk ohälsa hos ensamkommande flyktingbarn

2016:4 Granskning av kommunstyrelsens uppsiktsplikt

2016:5 Granskning av biblioteksverksamheten i Helsingborgs stad

2016:6 Granskning av trygghet och säkerhet i grundskolan

Granskningsrapporter gemensamma

2016:2 Granskning av den interna kontrollen i sex av stadens nämnder

Granskningen avser stadsbyggnadsnämnden, fastighetsnämnden, vård- och omsorgsnämnden, idrotts- och fritidsnämnden, kulturnämnden och arbetsmarknadsnämnden. Granskningen har omfattat analys av relevanta dokument samt intervjuer med 16 företrädare för de olika förvaltningarna.

Revisionsfrågorna har varit:

1. Hur är riskanalysen uppbyggd och är den ändamålsenlig?
2. Vilka former av transaktioner finns på respektive nämnd där staden betalar ut medel till externa mottagare?
3. Vilka belopp utbetalas till externa mottagare från respektive nämnd?
4. Vilka kontrollfunktioner finns på respektive nämnd för att försäkra sig om att hanteringen av utbetalningar till externa mottagare sker på rätt sätt, och är dessa tillräckliga?
5. Vilken uppföljning gör respektive nämnd av avtal och överenskommelser för att säkerställa att rätt kvantitet och kvalitet erhålls, och är uppföljningen ändamålsenlig?
6. Vad finns för intern kontroll arbete gentemot

externa mottagare, hur är arbetet organiserat och är dessa resurser tillräckliga?

Vår sammanfattande bedömning är att den interna kontrollen för de granskade nämnderna synes fungera tillfredsställande avseende utbetalningar till externa mottagare. Dock har vi funnit vissa områden där det finns potential att utveckla arbetet.

Vi har bland annat gjort följande iakttagelser:

- Inledningsvis bedömer vi att ekonomisystemets attestrutiner m.m. är tillfredsställande. Vår uppfattning är också att det finns en tillräcklig insyn i de kärnprocesser som vi granskat genom stickprov i de olika nämnderna.
- Vi bedömer att stadens system för internkontroll fungerar i stort sett tillfredsställande. Det finns en tydlig struktur för den interna kontrollen, gemensamma bedömningsgrunder och en uttalad återrapporteringsprocess. Riskbedömningsfasen bedömer vi emellertid behöver utvecklas. Nämndernas risk- och väsentlighetsanalyser tar främst utgångspunkt i att bedöma de kontrollmoment som ingår i planen.

Enligt vår bedömning skulle en s.k. bruttorisklista till

grund för internkontrollplanen vara mer ändamålsenlig eftersom fler risker i verksamheten skulle analyserats. Det skulle dessutom bli en tydligare koppling mellan hög risk och kontrollplanens moment och åtgärder.

- Det finns enligt vår bedömning en uppföljning av verksamhet på entreprenad och föreningsbidrag m.m. Dokumentationen av uppföljning och genomförda kontroller behöver dock stärkas. I flera fall är det svårt att bedöma kontrollaktiviteterna eftersom behövlig dokumentation saknas eller är bristfällig.
- Vi bedömer att ansvariga nämnder bör säkerställa att också tjänstemanna-organisationen har adekvata riktlinjer för eventuella jävsituationer samt att reglerna följs.
- Avseende kulturnämnden och idrotts- och fritidsnämnden bedömer vi att nämnderna kan förbättra den interna kontrollen genom att föreningar som erhåller olika typer av bidrag från kommunen kan komplettera sin redovisning av hur bidraget använts med ett revisorsintyg.

Utifrån granskningsresultatet rekommenderar vi att:

- Ansvariga nämnder behöver säkerställa att en brutorisklista tas fram inför det fortsatta arbetet med de interna kontrollplanerna.
- I arbetet med riskanalysen följa vedertagen metodik.
- Ansvariga nämnder måste säkerställa att en tillräcklig dokumentation av uppföljningsmöten m.m. upprättas i syfte att ytterligare utveckla arbetet och effektivisera kontroller m.m.
- Ansvariga nämnder bör säkerställa att tjänstemannaorganisationen har riktlinjer för hur eventuella jävssituationer ska hanteras.

2016:3 Granskning Psykisk ohälsa hos ensamkommande flyktingbarn

De förtroendevalda revisorerna har i samverkan med Regions Skånes revisorer och Malmö stads revisorer uppdragit åt Helseplan Consulting Group AB att göra en granskning av hur Helsingborgs stad, Malmö stad och Region Skåne samverkar i arbetet med psykisk ohälsa bland ensamkommande flyktingbarn samt redovisa vilka gemensamma insatser som görs och resultatet av dessa. Granskningen avser socialnämnden, barn- och utbildningsnämnden samt överförmyndarnämnden.

Nedan följer en sammanfattning av de bedömningar avseende Helsingborg som Helseplan gjort utifrån revisionsfrågorna.

Hur ser situationen ut för ensamkommande flyktingbarn med psykisk ohälsa i Helsingborgs stad? Behandlas flyktingbarnen lika oavsett var man bor?

Bedömningen är att situationen för ensamkommande flyktingbarn med psykisk ohälsa varierar i alltför hög utsträckning. Detta bedöms bero på variationer mellan boenden. Variationen i kvalitet på boendena bedömer Helseplan hänga samman med att kommunen fick problem att bemanna med kompetent personal. Granskningen visar att omhändertagandet och vården i många fall är personberoende.

Helseplan bedömer att mottagandet på vårdcentralen Husensjö i Helsingborg fungerar väl genom att samtliga barn fångas upp och erbjuds hälsoundersökning inklusive hälsosamtal. Vidare gör Helseplan bedömningen att det bör finnas en tydlighet i rollfördelning och en kommunikation mellan de aktörer som verkar inom samma uppdrag.

Vilka lagar, regler och överenskommelser finns gällande psykisk ohälsa hos ensamkommande flyktingbarn och följs dessa? Vilka eventuella begränsningar och hinder finns som gör att gällande lagar, regler och överenskommelser inte fullt ut kan följas?

Helseplan bedömer att det finns stora brister i kompetens hos boendepersonal och att dessa brister skapar stora skillnader när det gäller kvaliteten på boenden. Enligt Helseplans bedömning finns det idag inte personella och kompetensmässiga förutsättningar för att alla boenden ska leva upp till de lagar, regler och överenskommelser som finns. Helseplan anser att det är en brist att kompetensutvecklingen av boendepersonal i dagsläget sker separat av Region Skånes Team för krigs- och tortyrskadade (TKT) och av kommunen.

Bedrivs det en ändamålsenlig och effektiv samverkan kring dessa ensamkommande flyktingbarn? Vilka samarbetsorgan och samverkansformer finns? Vad krävs för en fungerande samverkan? Hur uppfattar aktörerna att samverkan fungerar? Vilka uppföljningar/utvärderingar genomförs av samverkansarbetet och vilka åtgärder genomförs med anledning av resulta-

tet av uppföljningar och utvärderingar? Har det blivit bättre eller sämre?

Helseplan bedömer att den samverkan som bedrivs kring de ensamkommande flyktingbarnen inte är ändamålsenlig och effektiv. Bedömningen är att de mötesplatser och former som krävs för en fungerande samverkan saknas mellan Region Skåne och Helsingborgs stad.

Finns det en tydlig roll- och ansvarsfördelning mellan de olika aktörerna? Hur hanteras ärenden som initieras av den andra huvudmannen?

Helseplan bedömer att de roller och ansvar som respektive aktör har är tydliga i lag, regelverk och överenskommelser. Vidare bedömer Helseplan även att det har varit ändamålsenligt att Region Skåne och Helsingborgs stad har hanterat tillströmningen av ensamkommande flyktingbarn inom ramen för ordinarie verksamhet och organisation.

Finns det system som stödjer en tillförlitlig informationsöverföring mellan regionen och kommunen? Är dokumentationen fullgod? Sker kommunikationen på ett ändamålsenligt sätt?

Helseplan bedömer att dokumentationen inom respektive aktörs verksamhet är ändamålsenlig.

Helseplan bedömer vidare att det finns system som stödjer en tillförlitlig informationsöverföring mellan aktörerna på individnivå, men att dessa inte används i tillräcklig utsträckning.

Vad kostar verksamheten? Har det tillsatts tillräckliga personella och ekonomiska resurser för att kunna leva upp till gällande lagar, regler och överenskommelser?

Helseplan konstaterar i granskningen att det inte är möjligt att ta fram uppgifter om vad verksamheten kring ensamkommande flyktingbarn kostar. Helseplan bedömer att det är väsentligt att följa upp vilka kostnaderna är för insatser som ersätts specifikt, exempelvis från Migrationsverket, för att följa om kostnadstäckning uppnås och vilken omfattning som den tillkommande verksamheten har.

Helseplan bedömer att Helsingborgs stad har tillsatt de ekonomiska resurser som krävts för uppgiften men att kommunen har haft svårigheter att tillsätta tillräckliga personella resurser på grund av brist på kompetent personal.

Hur sker avvikelserapporteringar och sker det på ett ändamålsenligt sätt?

I Helsingborgs stad bedömer Helseplan att avvikelshanteringen inte är ändamålsenlig baserat på att det finns en mindre mogen kultur kring avvikelserapportering och två parallella system. Vidare bedömer Helseplan att organisationen inte har ett ändamålsenligt sätt att informera om avvikelser till annan aktör när avvikelser orsakats av eller påverkats av denne.

Hur styr, kontrollerar och följer de förtroendevalda upp verksamheten respektive sker detta på ett ändamålsenligt sätt?

Helseplan bedömer att styrning, kontroll och uppföljning av de förtroendevalda har varit ändamålsenlig i Helsingborgs stad. Vidare bedömer Helseplan att tjänstemän och politiker gemensamt verkat för att lösa den akuta situationen på bästa sätt utan att lägga tid och resurser på att förändra organisation eller reglementen i en akut situation. I de fall katastrofberedskapen behövde aktiveras har detta skett.

Granskningsrapporter

Revisorsgrupp 1

2016:4 Granskning av kommunstyrelsens uppsiktsplikt

Helsingborgs stad bedriver verksamhet dels genom kommunala nämnder, och dels genom de kommunala bolagen. Kommunfullmäktiges uppgift avseende bolagen är bland annat att fastställa ändamål med verksamheten och ordna så att beslut av principiell betydelse kommer till fullmäktige för ställningstagande. Kommunstyrelsen har i uppgift att på kommunfullmäktiges uppdrag utöva uppsikten över både nämnder och de kommunägda bolagen. Styrelsen ska varje år pröva om den verksamhet som bedrivits i respektive bolag varit förenlig med det kommunala ändamålet och utförts inom ramen för de kommunala befogenheterna.

Syftet med granskningen är att besvara om kommunstyrelsens uppsikt över nämndernas och bolagens verksamhet är ändamålsenlig och tillräcklig och revisionsfrågor att besvara är:

- Vilken strategi har kommunstyrelsen för sin uppsikt?
- I vilken omfattning och till vilket innehåll sker kommunstyrelsens uppsikt?
- I vilken utsträckning begär kommunstyrelsen upplysningar från styrelser och nämnder?
- I vilken utsträckning sker rapportering till kommunfullmäktige?
- Är formerna för uppsikten ändamålsenlig och fungerar detta tillfredsställande?

Kommunstyrelsen beskriver i sitt dokument "Kommunstyrelsens uppsiktsplikt" vilka formella delar som ingår i uppsiktsarbetet, såsom rapporteringar av mål och ekonomi tre gånger per år, inskickning av protokoll och ägardialoger. Därutöver finns även informella möten och diskussioner på olika nivåer i organisationen som har stor betydelse i utövandet av uppsiktsplikten. En grundläggande strategi för kommunstyrelsen för en god uppsikt är en bra dialog och en öppen kultur för att främja ett gott samarbete.

Kommunstyrelsens uppsikt sker på en rad olika sätt vid olika tillfällen. Nämndernas ekonomi och målföljning rapporteras i delårsrapporten efter april, i delårsbokslutet efter augusti och i årsbokslutet vid årets slut. Därutöver rapporteras bland annat nyckeltal, intern kontroll och större strategiska frågor som lyfts till central nivå. Kommunstyrelsen följer två gånger

per år upp att nämnderna har fullföljt de uppdrag de fått av kommunfullmäktige med hjälp av balanslistor.

Bolagen rapporterar in årsredovisning, revisionsberättelser, granskningsrapporter samt styrelseprotokoll. De helägda bolagen rapporterar även in delårsrapporter, affärs- och verksamhetsplaner. I den nyframtagna bolagsstyrningsrapporten som bolagen ska lämna in varje höst, rapporteras bland annat om de följer aktuella styrdokument och om de haft ärenden av större dignitet under året som överlämnats till HSFAB eller kommunfullmäktige för ställningstagande.

Det har framgått i våra intervjuer att uppsikten över de delägda bolagen kan bli bättre, därför har ett förbättringsarbete påbörjats.

Representanter från nämnder och bolag har löpande under året möten och en dialog med kommunstyrelsens representanter på såväl politisk nivå som på tjänstemannanivå.

Vår genomgång av kommunfullmäktiges protokoll från de senaste två åren visar att rapportering om kommunens verksamhet sker löpande. Bland annat ärenden om mål och ekonomi, uppföljning av uppdrag till nämnderna och revidering av bolagsordningar och ägardirektiv. Om det krävs resursförstärkning utöver beslutad budget lyfts ärendet alltid till kommunfullmäktige.

Vår granskning visar att det finns såväl formella rutiner som inarbetade informella strukturer för formerna för uppsiktsplikten.

Vi bedömer att kommunstyrelsens uppsiktsplikt är ändamålsenlig och att den fungerar tillfredsställande, vilket styrks av svaren i enkäten som presidier och ledande tjänstemän i nämnder och bolag har fått besvara.

Granskningsrapporter

Revisorsgrupp 2

2016:1 Granskning av socialnämndens arbete med placeringar i Helsingborg

Granskningsfrågorna har varit:

1. Vilken strategi och vilket mål finns avseende placeringar och arbetar socialnämnden utifrån detta på ett ändamålsenligt sätt?
2. I vilken omfattning använder socialnämnden sig av hemmaplanslösningar respektive externa placeringar? Och hur är detta i förhållande till andra jämförbara kommuner?
3. Vilken kvalitet håller de externa placeringarna och hemmaplanslösningarna och hur följs detta upp av nämnden?
4. Har socialnämnden utformat en ändamålsenlig styrning av verksamheten?
5. Hur styr, följer upp och utvärderar socialnämnden behandlingsinsatserna?
6. Hur fungerar samverkan mellan socialsekreterarna och behandlarna?

Nuläge:

Runt om i landet ökar behovet av placeringar för barn, unga och vuxna. Så även i Helsingborg. Insatser ges både på hemmaplan och genom externa lösningar. Ungefär en tredjedel av socialnämndens totala kostnadsomslutning är externa placeringar. Dessa har både ökat i antal och kostnad. Socialnämnden har därför fattat ett strategiskt beslut om att minska de externa till förmån för fler interna lösningar.

Styrkor för att kunna genomföra denna omställning är att socialnämnden har en klar och tydlig inriktning mot hemmaplanslösningar, att socialutskottet gör täta uppföljningar av placeringsläget och att chefer i socialtjänsten arbetar målinriktat för att åstadkomma förändringen.

En åtgärdsplan har tagits av socialförvaltningen för att minska personalomsättningen. Ansatsen är tydlig genom det "hela" ledarskapet. De nya sakkunniga socialsekreterarna är en av åtgärderna som på ett bra sätt kan stödja mindre erfarna socialsekreterare.

Svårigheter i genomförandet är bostadsbristen som bromsar ambitionen att snabbt öppna nya boenden och öppenvårdsinsatser. Andra hinder är den höga personalomsättningen med en stor andel nyexaminerade socionomer och ett arbetsklimat som inte alltid är positivt. Det återverkar på det kvalificerade

arbete som socialsekreterare har, exempelvis genom att nyligen utexaminerade socionomer tenderar att oftare föreslå externa placeringslösningar. En komplikation är att utbyggnad av hemmaplanslösningar måste ske parallellt med färre köp av externa placeringar, vilket på kort sikt ger en ansträngd ekonomi. På grund av hög arbetsbelastning finns inte alltid tid för uppföljning av insatser till klienter, vilket riskerar att för klienten ogynnsamma insatser fortlöper.

Vår bedömning

Följande förbättringsområden finns:

- Socialnämnden bör klargöra hur processen med ökat antal hemmaplanslösningar ska gå till.
- Ett tydligare stöd i form av mer konkreta rutiner och anvisningar bör ges till socialsekreterare som stöd för sitt agerande i placeringar.
- Omställningen till hemmaplanslösningar i hög grad är avhängigt av personalsituationen. Därför bör en systematisk och strategisk planering av personalförskningen genomföras för exempelvis fem års sikt. Utvecklingsplaner på den individuella nivån tas fram i samråd mellan chef och medarbetare. Olika "karriärvägar" bör finnas liksom tydliga, mätbara målbilder för chefer såväl som medarbetare. Någon typ av bonus (t ex utbildning) kan övervägas för personer som arbetat fem år respektive tio år i staden. Ett sådant utvecklingsarbete bör kommuniceras fortlöpande för att påvisa resultat och hållas levande.
- Samverkan inom staden kring lokalfrågorna bör intensifieras.
- Även fortsättningsvis behövs en mix av externa och interna enheter.
- Socialförvaltningen bör öka samverkan på hemmaplan, med andra aktörer och klienters nätverk.
- Det ska inte vara någon skillnad på kvaliteten mellan externa och interna enheter och därför bör de följas upp på samma sätt.

2016:5 Granskning av biblioteksverksamheten i Helsingborgs stad

Syftet med granskningen är att granska verksamhet och ekonomi på biblioteket i Helsingborgs stad och revisionsfrågor att besvara är:

- Vilket uppdrag och mål har biblioteksverksamheten och hur följs dessa upp?

- Är styrning och ledning av verksamheten ändamålsenlig?
- Bedrivs verksamheten på ett ekonomiskt tillfredsställande sätt?

Biblioteksverksamheten styrs framförallt av bibliotekslagen, kulturnämndens reglemente, biblioteksplanen, styrkort och en förvaltningsövergripande verksamhetsplan. I enlighet med bibliotekslagens krav kan vi konstatera att Helsingborgs stad har en biblioteksplan som beskriver bibliotekens riktning och den övergripande målsättningen under 2016-2019. Vi uppfattar att det finns en tydlig struktur för målstyrning av bibliotekets verksamhet. Denna bild bekräftas av samtliga vi har talat med i granskningen. Det finns inte något styrkort på avdelningsnivå, ett sådant styrkort torde kunna förtydliga målstyrningen ytterligare. Dock är detta inget som har efterfrågats i våra samtal. En tydligare koppling mellan biblioteksplan och styrkort har arbetats fram och det finns en förståelse för styrkortet i organisationen. Vi anser det positivt att all personal görs delaktig i arbetet med styrkortet.

I styrkortet har vi noterat två mål som inte är mätbara. Mätetalen anges i procent medan målen avser antal invånare. Det är lämpligt att organisationen ser över dessa båda mål.

När det gäller uppföljning och åiterrapportering av verksamhetens arbete anser vi att det finns ett väl inarbetat system för detta. Uppföljningen av både ekonomi och styrkort sker främst en gång per tertial, men styrkortet diskuteras också löpande i andra forum såsom avdelningsmöten och stormöten. Verksamhetsdialog på initiativ från förvaltningschefen hålls också vid varje tertial. Utgångspunkten på detta möte är styrkortet och aktuella frågeställningar. Tanken är också att biblioteksplanen ska följas upp årligen, men eftersom den började gälla nu 2016 har någon uppföljning ännu inte gjorts.

Kulturnämnden delges information om verksamheten tertialvis både avseende ekonomi och mål och nämndens presidium är nöjda med den information som delges dem.

Bibliotekets organisation är ny sedan 2015 och både tydligare och mer ändamålsenlig än den gamla enligt

dem vi samtalat med. Detta stämmer väl överens med vår egen uppfattning av organisationen.

Vi bedömer att de olika chefernas uppdrag är tillräckligt tydliga. Den verksamhetsbeskrivning som är framtagen tydliggör chefernas uppdrag, men också vad respektive avdelning ansvarar för.

Vi uppfattar att det finns en viss otydlighet när det gäller de medarbetare som har delad tjänst på två olika avdelningar. Uppdraget är väldefinierat, men det kan vara svårt i praktiken att veta vilken avdelning nedlagd tid avser, särskilt då många uppdrag/projekt avser mer än en avdelning. Gränsdragningen mellan avdelningarna är också något som dem vi samtalat med lyfter som ett utvecklingsområde.

Det finns en tydlig struktur för olika möten inom organisationen och sammantaget är uppfattningen att det är både lagom mängd och lagom längd samt bra agenda på de olika mötena. I granskningen har dock framkommit att det på arbetsplatsträffarna kan vara för mycket information och det upplevs dessutom vara en nackdel att beslut inte tas på dessa möten.

När det gäller de stödfunktioner som finns inom förvaltningen kan vi konstatera att samverkan med Marknad & Kommunikation kan utvecklas något för att verksamheterna ska nå en samsyn. Samverkan med Teknik & Service är mer etablerat och fungerar väl.

Det finns ett numera väl inarbetat samarbete inom Familjen Helsingborg, men också med andra organisationer inom olika områden, vilket vi ser som positivt. Det har framkommit i granskningen att det interna samarbetet inom förvaltningen inte alltid är helt enkelt och vår bedömning är att det kan utvecklas.

Sammantaget bedömer vi att styrning och ledning av verksamheten är ändamålsenlig.

Det finns en utvecklad ekonomisk styrning inom bibliotekets verksamhet. Dock noterar vi att personalkostnaderna inte alltid belastar rätt verksamhet. Det finns en risk att budgeten fungerar sämre som styrinstrument om respektive verksamhet inte belastas med sina egna kostnader. Vi kan också konstatera

att avdelningschefernas intresse för den ekonomiska uppföljningen sammantaget kan bli bättre.

2016:6 Granskning av trygghet och säkerhet i grundskolan

De förtroendevalda revisorerna har i sin revisionsplan för 2016 beslutat att genomföra en granskning av trygghet och säkerhet för eleverna på grundskolorna i Helsingborg.

Syftet med granskningen är att granska vilket arbete som bedrivs hos stadens kommunala grundskolor gällande trygghet och säkerhet.

Granskningens övergripande revisionsfrågor är:

- Hur ser ansvarsfördelningen ut på stadens kommunala grundskolor avseende trygghet och säkerhet?
- Vilka förvaltningsövergripande och verksamhets-specifika riktlinjer och rutiner avseende trygghet och säkerhet finns på stadens kommunala grundskolor samt hur följs dessa upp?
- Vilket samarbete finns mellan barn- och utbildningsnämnden, fastighetsnämnden och kommunstyrelsen?

I skollagens femte kapitel § 3 framgår att utbildning ska utformas på ett sådant sätt att alla elever tillförsäkras en skolmiljö som präglas av trygghet och studiero. Det är huvudmannen som är ytterst ansvarig för att utbildningen bedrivs i enlighet med bestämmelserna i skollagen.

Stadens skolor är normalt trygga platser för eleverna vilket stadens attitydundersökning och skolinspektionens elevenkäter bekräftar.

Vår granskning visar att det pågår ett aktivt arbete både på skol- och fritidsförvaltningen och lokalt på skolorna för att säkerställa en trygg och säker skolmiljö. Barn- och utbildningsnämnden har tagit fram en rad olika rutiner gällande trygghet och säkerhet, dock sker det största arbetet lokalt på respektive skola.

Rektorn har ansvar att bedöma och åtgärda eventuella risker på sin skola. För att kunna göra en riskbedömning är skaderapporteringssystemet LISA ett viktigt verktyg. Vi bedömer att det finns brister hur LISA används både på lokalnivå och på huvudmannnivå. Granskningen visar att det finns ett behov av utbildning för skolpersonalen för att bland annat förtydliga hur och när systemet ska användas. Vidare ska huvudmannen ha en överblick över skolornas skaderapportering. Eftersom LISA använts i snart fem år anser vi att centrala uppföljningar borde gjorts tidigare.

I vår granskning ser vi att det finns ett väl fungerande samarbete mellan barn- och utbildningsnämnden, fastighetsnämnden och kommunstyrelsen men även när det gäller samarbetet inom skol- och fritidsförvaltningen när det gäller trygghets- och säkerhetsfrågor. Vi ser positivt att detta arbete fortsätter utvecklas ytterligare

Lekmannarevisionen

Lekmannarevisorerna har under året granskat bolagens följsamhet till ägardirektiven. Någon övergripande gemensam granskning har inte gjorts, utan olika granskningar har gjorts på de olika bolagen.

Granskningar har varit att se på projektsystem, följa projektgången i ett projekt, fördjupa sig i internkon-

trollarbetet, följa upp hur kundservice har utvecklats samt se på om man arbetar i enlighet med arbetsmiljölagen.

Generellt bedömer lekmannarevisorerna att bolagen arbetar i enlighet med sina uppdrag och att de följer ägardirektiven.

Besök och möten

Revisorsgrupperna har besökt styrelse och nämnder, varvid sammanträffande har skett med deras respektive ordförande, vice ordförande, förvaltningschef, ekonom m.fl. för diskussioner om nuvarande och framtida verksamhet.

Möten för information har skett med stadens ekonomidirektör, arbetsmarknadsdirektören, miljödirektören, projektledaren E-arkiv, representant för Fritt kulturliv, enhetschefen för trygghet och säkerhet, projektledaren Olympia, projektledaren vision Helsingborg 2035, representant för Campusområdet, avseende förstelärare -HR chef, HR konsult och verksamhetschef-, representant elevhälsan.

Revisorsgrupp 1 har besökt simhallsbadet, Kungshult vårdboende samt "Jutan".

Revisorsgrupp 2 har besökt studenthuset Helsingborg, Daglig verksamhet samt kompetenscenter.

Helsingborg den 13 april 2017

För revisorsgrupp 1

Carl Herbertsson
Ordförande
Revisorsgrupp 1

För revisorsgrupp 2

Arne Larsson
Ordförande
Revisorsgrupp 2

Rapport över bokslutsgranskningen

Vi har granskat årsredovisningen och bokföringen för år 2016. Det är staden som har ansvaret för räkenskapshandlingarna. Vårt ansvar är att uttala oss om årsredovisningen på grundval av vår revision.

Revisionen har utförts i enlighet med god revisions-sed. Det innebär att vi planerat och genomfört revisionen för att i rimlig grad försäkra oss om att årsredovisningen och sammanställd redovisning – koncernen, inte innehåller väsentliga fel. En revision innefattar att granska ett urval av underlagen för belopp och annan information i räkenskapshandlingarna. I en revision ingår också att pröva redovisningsprinciperna och stadens tillämpning av dessa samt att bedöma den samlade informationen i årsredovisningen och koncernredovisningen.

Vi har vid vår granskning konstaterat att årsrapporten är upprättad med utgångspunkt från lagen om kommunal redovisning och i enlighet med stadens anvisningar.

Staden har valt att göra avsteg från gällande redovisningsregler och rekommendationer enligt nedan:

Staden redovisar de före 1998 intjänade pensionsförmånerna som en avsättning i balansräkningen, dock

redovisas också i årsredovisningen stadens resultat exklusive nämnda pensionsförmåner.

Staden har som huvudprincip valt att redovisa realisationsresultat på försäljning av tomter och fastigheter som en normal del i den ordinarie verksamheten och inte som jämförelsestörande poster.

Den kommunala koncernens räkenskaper presenteras inte jämte stadens siffror.

Staden tillämpar inte successiv vinstavräkning för exploateringsprojekt utan avräknar vinst först efter ett projekts färdigställande.

Vår bedömning är att bokslutet för 2016 i allt väsentligt ger en korrekt bild av stadens och dess koncerns resultat och ställning.

Helsingborg den 13 april 2017

Stadsrevisionen

Per-Reinhold Olsson
Stadsrevisor

Granskningsrapporter och revisionsberättelser avseende stadens bolag

I bilagorna 1 och 2 finns granskningsrapporterna och revisionsberättelserna för stadens bolag samlade.

Helsingborgs Stads Förvaltnings AB (556007-4634)

Helsingborgs Stads Förvaltning Utveckling 8 AB
(559092-6779)

Helsingborgs Stads Förvaltning Utveckling 9AB
(559095-2502)

Helsingborgs Arena och Scen AB (556870-7607)

Helsingborgs Hamn AB (556024-0979)

Helsingborgshem Holding AB 556520-7528)
Vårdfastigheter i Helsingborg AB (556462-0929)
AB Helsingborgshem 556048-0674)
Helsingborgshem Komplement AB (556932-8254)
Helsingborgshem Förvaltning Två AB (556932-8239)
Helsingborgshem Förvaltning Tre AB (556932-8213)

Helsingborgs Energi Holding AB (556520-3089)
Öresundskraft AB (556089-7851)
Öresundskraft Företagsmarknad AB (556573-6906)
Öresundskraft Kraft & Värme AB (556501-1003)
Öresundskraft Marknad AB (556519-7679)
Modity Energy Trading AB (556643-4410) 50 %
Prometera AB (556872-5641) 50 %
Helia Energisalg A/S (DK)
Bjuvs Stadsnät AB (559052-7494) 15 %
Evereg Intressenter AB (559015-0651) 50 %
Evereg AB (559000-6994) 50 %

Clever Sverige AB (559000-7075)
Helsingborgs Stads Fastighets Holding AB (556870-4117)

Kuriren 2 AB (556748-8431)

Kuriren 6 AB (556738-0760)

Tegskiftet 2 AB (556680-1501)

Sobeln 28 AB (556930-0279)

Helsingborgs Stads Parkerings AB (556824-6366)

Nordvästra Skånes Renhållnings AB
(556217-4580) 52 %
NSR Produktion AB (556875-8493)
Liquidgas Biofuel Genesis AB (556588-8392) 33 %

Nöjesparken Sundspärlan AB (556215-2297) 40 %

Sjökrona Exploatering AB (556790-5624) 25 %

Nordvästra Skånes Vatten och Avlopp AB
(556765-3786) 17 %
Sweden Water Research AB (556945-8945) 33 %

Sydvatten AB (55100-9837) 15 %
Sweden Water Research AB (556945-8945) 33 %

Busspunkten AB (556653-6487) 26 %

Svenska Kommun Försäkrings AB (516406-0039) 6 %

Stadsrevisionens ekonomi

Kostnader och intäkter enligt 2016 års räkenskaper framgår av nedanstående sammanställning (tkr).

Intäkter	Utfall 2016	Budget 2016	Utfall 2015
Kommunbidrag inkl. överfört resultat	8495	8495	8374
Granskning	46	50	51
Övriga	0	0	98
Totalt	8541	8545	8523
Kostnader			
Förtroendevalda revisorer	1378	1484	1517
Personal	3844	3803	3641
Externa revisorer	404	400	333
Övriga verksamhetskostnader	207	277	445
Lokalkostnader	404	377	373
Kapitalkostnader	0	0	10
Totalt	6238	6341	6319
Årets resultat inkl. överfört resultat	2302	2204	2204

HELSINGBORG